

Paretos aktuelle

Nyhetsbrev 04-2025

Særtrekk ved de beste pensjonskassene

Vi har nå ti års avkastningsserier i databasen for pensjonskassene, og dermed kan det være interessant å gjøre en enkel avkastningsanalyse.

Oppdatering aktuelle Pareto-fond

Siste måneds fondskommentar og nøkkelinformasjon.

Save the date

FINANS

Særtrekk ved de beste pensjonskassene

Pareto Asset Management har i sommer oppdatert databasen for pensjonskassene med tall fra årsrapportene for 2024. Vi har nå ti års avkastningsserier i databasen, og dermed kan det være interessant å gjøre en enkel avkastningsanalyse.

Vi har omstrukturert databasen ved å dele pensjonskassene inn i tre grupper. Dette er (1) de kommunale kassene, (2) andre offentlige kasser og (3) de private pensjonskassene. Her skal vi se nærmere på de kommunale pensjonskassene, med et mer overordnet bilde for de øvrige ordningene.

Selve databasen er i utgangspunktet anonymisert, selv om alle data der er offentlig (primært pensjonskassenes årsrapporter). Nedenfor velger vi imidlertid å navngi en del ordninger, da informasjonen blir lettere tilgjengelig og mer informativ på den måten.

Avkastning – kommunale pensjonskasser

I databasen har vi registrert samtlige 20 kommunale pensjonskasser. Ved utgangen av 2024 hadde disse en totalbalanse på 174 milliarder kroner. Av dette hadde de 10 største et samlet volum på 133 milliarder.

Pensjonskasse	Verdi
Bergen kommunale pensjonskasse	29 125 593 554
Trondheim kommunale pensjonskasse	23 630 102 000
Bærum kommunale pensjonskasse	16 344 333 682
Pensjonskassen for fylkene	12 382 866 000
Kristiansand kommunale pensjonskasse	11 871 942 000
Drammen kommunale pensjonskasse	10 587 435 992
Asker kommunale pensjonskasse	7 973 645 991
Tromsø kommunale pensjonskasse	7 756 869 837
Sandnes kommunale pensjonskasse	6 952 270 000
Skien kommunale pensjonskasse	6 745 830 312
Totalt	133 370 889 368

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

Følgende tabell er vår oppstilling av diverse avkastnings- og risikotall over henholdsvis de siste ti og fem år (2015-2024). Her har vi rangert de 20 kommunale kassene etter geometrisk avkastning for de siste ti år. Som vi ser er det spesielt pensjonskassene til Halden og Arendal som skiller seg ut med høyere avkastningstall.

	10 år avk.	5 år avk.	St.av. 10 år	10 år SR	5 år SR
Halden	6,3 %	6,2 %	4,0 %	1,1	1,0
Arendal	6,0 %	6,2 %	4,4 %	0,9	0,9
Bergen	5,7 %	5,5 %	4,3 %	0,9	0,8
Haugsund	5,6 %	5,7 %	4,8 %	0,8	0,8
PK Fylkene	5,6 %	5,8 %	5,8 %	0,7	0,7
Molde	5,5 %	5,9 %	4,9 %	0,7	0,8
Lørenskog	5,4 %	5,5 %	4,2 %	0,8	0,8
Elverum	5,4 %	5,1 %	5,2 %	0,7	0,6
Asker	5,2 %	4,9 %	4,6 %	0,7	0,6
Sandnes	5,1 %	4,6 %	5,5 %	0,6	0,5
Skien	5,0 %	4,6 %	5,8 %	0,6	0,5
Kristiansand	5,0 %	5,1 %	4,7 %	0,7	0,7
Bærum	4,9 %	5,5 %	4,4 %	0,7	0,8
Trondheim	4,9 %	5,6 %	3,3 %	0,9	1,1
Drammen	4,8 %	4,1 %	5,2 %	0,6	0,4
Sandefjord	4,8 %	5,1 %	4,2 %	0,7	0,7
Harstad	4,7 %	5,2 %	4,1 %	0,7	0,8
Bodø	4,7 %	4,4 %	4,1 %	0,7	0,6
Flekkefjord	4,3 %	4,1 %	5,2 %	0,5	0,4
Tromsø	4,3 %	4,5 %	6,8 %	0,4	0,4

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

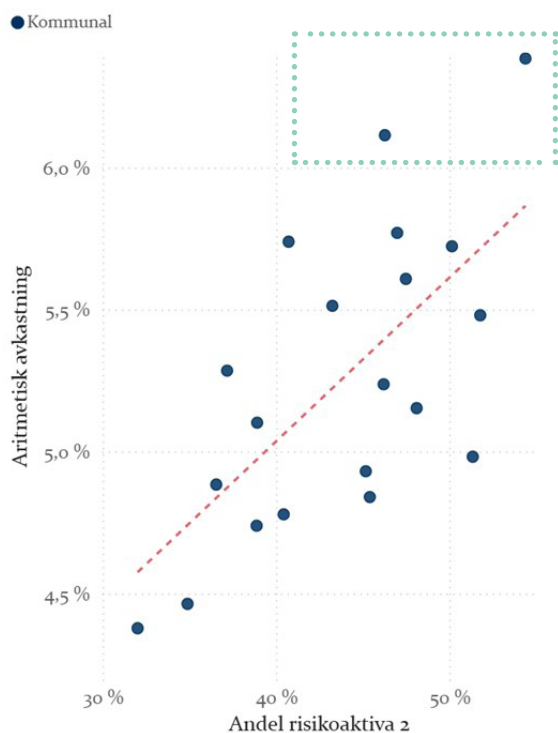
I tabellen foretar vi også en enkel risikoanalyse. Først har vi beregnet årlig standardavvik, vel å merke kun på grunnlag av ti årlige avkastningstall pr. kasse. Merk likevel at både Halden og Arendal har relativt lave standardavvik. Lavest standardavvik har Trondheim, med 3,3 prosent, mens tre kasser hadde standardavvik nærmere eller over 6 prosent.

Med bakgrunn i dette har vi også målt risikojustert avkastning over henholdsvis ti og fem år. For dette formålet benytter vi ti års standardavvik, samt en antatt risikofri rente på to prosent. Pensjonskassene som har Sharpe ratio på 0,9 eller høyere er Halden, Arendal, Bergen og Trondheim. Sistnevnte hadde imidlertid lavere absolutt avkastning grunnet lavere risiko.

Allokering – kommunale pensjonskasser

I vår database har vi grafer som visualiserer forholdet mellom avkastning og risiko. Her bruker vi andel plassert i «risikoaktiva» som et mål på risiko. Risikoaktiva har vi igjen delt inn i tre: 1) Andel børsnoterte aksjer, 2) «Risikoaktiva 1», som består av både noterte og unoterte aksjer (noterte aksjer + PE), og 3) «Risikoaktiva 2», som omfatter både noterte og unoterte aksjer, samt eiendom og infrastruktur. Nedenfor gjengir vi grafen hvor avkastningen sees opp mot «risikoaktiva 2». Merk at grafen av tekniske grunner viser aritmetisk avkastning. Geometrisk avkastning, som ville vært mer korrekt, viser imidlertid det samme bildet.

10 års avkastning og andeler «risikoaktiva 2»

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

I grafen har vi tegnet en grønn stiplet boks omkring Arendal og Halden. Sistnevnte har også høyest andel risikoaktiva 2, hele 54 prosent, men dette forklares primært med en høy andel eiendom på 24 prosent. Aksjeandelen, 30 prosent, er mer midt på treet. Arendal på sin side har 46 prosent risikoaktiva 2, som også dras opp av en høy andel eiendom på 18 prosent. Aksjeandelen på 28 prosent ligger relativt lavt i feltet.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over samtlige kommunale pensjonskasser. Her har vi rangert ordningene ut fra andelen investert i noterte og unoterte aksjer («risikoaktiva 1») ved utgangen av 2024.

	RA1 %	Eiend. %	RA2 %	Buffer %	RA1 % / Buffer %
Skien	39 %	9 %	48 %	44 %	88 %
PK Fylkene	36 %	10 %	47 %	56 %	64 %
Haugsund	36 %	14 %	50 %	42 %	85 %
Lørenskog	35 %	17 %	52 %	45 %	77 %
Sandnes	34 %	12 %	46 %	42 %	81 %
Trondheim	34 %	11 %	45 %	40 %	86 %
Bærum	33 %	19 %	51 %	50 %	66 %
Bergen	32 %	9 %	41 %	51 %	63 %
Molde	32 %	16 %	47 %	41 %	79 %
Halden	30 %	24 %	54 %	52 %	57 %
Elverum	30 %	13 %	43 %	43 %	70 %
Kristiansand	30 %	9 %	39 %	35 %	87 %
Bodø	30 %	9 %	39 %	36 %	84 %
Sandefjord	29 %	16 %	45 %	37 %	78 %
Arendal	28 %	18 %	46 %	39 %	72 %
Drammen	28 %	9 %	37 %	37 %	76 %
Asker	27 %	10 %	37 %	34 %	80 %
Flekkefjord	26 %	6 %	32 %	34 %	77 %
Tromsø	24 %	10 %	35 %	34 %	71 %
Harstad	23 %	17 %	40 %	42 %	55 %

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

De to siste kolonnene viser risikotagningen ut fra pensjonskassenes soliditet. Kolonnen for «Buffer %» viser pensjonskassenes balansesoliditet ved utgangen av 2024 (egenkapital og bufferfond) målt i forhold til premiereserver. Siste kolonne måler andelen noterte og unoterte aksjer i forhold til bufferandelen. Her er det klart at pensjonskasser som har hatt høyere avkastning også har bygget mer buffer over tid, men heller ikke dette risikotallet tyder på at Halden eller Arendal har tatt høyere risiko enn gjennomsnittet. Faktisk har Halden nå nest lavest risiko ut fra dette målet.

Avkastningsdrivere for Halden og Arendal

Siden Halden og Arendal utmerker seg, samtidig som ingen av dem har spesielt høy aksjeeksponering, er det av interesse å dykke dypere ned i særtrekk ved disse to kassene.

En variabel nevnt over er andelen plassert i eiendom. Halden med sine 24 prosent og Arendal med 18 prosent har andeler godt over gjennomsnittet på 13 prosent. Imidlertid ligger eiendomsandelen i kollektivporteføljen til Halden nærmere gjennomsnittet for de kommunale pensjonskassene, da Halden har lagt en god del av eiendomsinvesteringene inn i selskapsporteføljen. Dermed er trolig innretningen av eiendomsporteføljen en viktigere forskjell mellom de to pensjonskassene enn andelen allokert til eiendom. Arendal har for en stor del rent kommunale eiendommer. Halden har en noe mer opportunistisk innretning med blant annet eierandeler i private bygg.

Eiendom gjorde det spesielt godt i første halvdel av tiårsperioden. Det er nok en viktig bidragsyter til Haldens gode avkastning i perioden 2015-2019. De siste fem år har vi registrert helt lik avkastning for Halden og Arendal. Fortsatt har begge kassene avkastning helt i toppen blant de kommunale ordningene, med bidrag fra noe ulike kilder.

Hvilke inntektskilder dreier dette seg om? Her skal vi ha med oss at aksjemarkedet i den omtalte tiårsperioden har vært sterkt. Med lavere allokering til aksjer for både Halden og Arendal enn gjennomsnittet, må andre faktorer derfor ha gitt vesentlig positive bidrag.

I vår analyse har vi kun tilgang til data fra årsrapportene og kan derfor ikke si noe om bidrag fra kortsiktig reallokering, slik som taktisk økning og reduksjon av aksjeandel. Med mer begrenset informasjon forsøker vi så langt det er mulig å identifisere de mer fundamentale avkastningsfaktorene.

Ulik eksponering i renteporteføljene

Et viktig forhold, slik vi vurderer det, er disposisjoner i renteporteføljene. Siden renter utgjør en vesentlig andel av pensjonskassenes forvaltning, er det naturlig at større avkastningsforskjeller innen denne delen av forvaltningen gir større relative bidrag. Ut fra vår mer begrensede informasjon kan vi også identifisere en del viktige trekk.

Om vi begynner med rentedurasjon, registrerer vi at begge pensjonskasser ligger nær gjennomsnittet rundt tre års durasjon. Mange pensjonskasser er opptatt av durasjon, men over tid har ikke forskjeller for durasjon bidratt i vesentlig grad. Gjennom disse ti årene var det best å holde lang durasjon i første halvdel av perioden og kortere durasjon i siste halvdel. Samlet ga forskjeller i durasjon mindre utslag.

Der vi imidlertid ser vesentlige bidrag, er forskjeller i kreditt-eksponering. For det første ser vi store forskjeller i pensjonskassenes villighet til å investere i high yield-papirer. I vår oversikt fra pensjonskassedatabasen finner vi at omkring halvparten av de kommunale pensjonskassene ikke har eksponering i high yield, og at de fleste som likevel har det har mindre andeler i slike aktiva. Arendal kommunale pensjonskasse skiller seg ut med en høy andel high yield på over 20 prosent av den samlede omløpsporteføljen. Spesielt høy er andelen nordisk high yield på 18 prosent. Som vi har påpekt i tidligere utgaver av Pareto Aktuelle kan dette være rasjonelt, da nordisk high yield med kort rente- og kreditturasjon fremstår spesielt kapitaleffektivt.

Halden kommunale pensjonskasse på sin side har hatt lav eksponering i high yield. Kun en mindre post i norsk high yield, som i 2024 ble konvertert til nordisk HY. Den meravkastningen Arendal har hentet ut fra high yield, har Halden derfor hentet fra andre områder. Vår antagelse er at visse investeringer i eiendom kan ha bidratt, samtidig som Halden har holdt noe høyere aksjeandel.

Også innen investment grade kan det være vesentlige forskjeller pensjonskassene imellom. Spesielt tenker vi på villigheten til å investere i ansvarlige lån. I databasen har vi begrenset informasjon om slike investeringer, men kan for eksempel identifisere at Halden har en investering i et spesifikt nordisk ansvarlig kapital-fond. Men også i bredere investment grade-porteføljer vil det være forskjeller. Vårt eget fond Pareto Obligasjon, som vi har gitt informasjon om i tidligere Pareto Aktuelle brev, har med en relativt høyere andel ansvarlige lån gitt om lag to prosentpoeng høyere avkastning pr. år enn store,

mye brukte obligasjonsfond over perioden fra 2019.

Forskjeller i aksjeporteføljene

I aksjeporteføljen er det særlig to forskjeller i eksponering vi vil fremheve. Det første er valutasikring av globale aksjer, og det andre er valg av forvaltere. I pensjonskassedatabasen har vi informasjon om andelen av globale aksjer som er investert i fond med valutasikring. Både Halden og Arendal har tjent på å holde en relativt lavere andel i slike fond med om lag 40 prosent. Mange kommunale pensjonskasser har falt for fristelsen til å investere i valutasikrede aksjefond, grunnet et noe redusert kapitalkrav. Dermed har de en andel av valutasikrede globale aksjefond i området 50-90 prosent. Dette gjelder for 12 av de 20 kommunale kassene. Valutasikring har vært spesielt ugunstig over den siste tiårs-perioden, hvor om lag halvparten av den globale aksjeavkastningen har blitt tapt gjennom slike valutasikringsdisposisjoner.

Det andre forholdet vi merker oss innen aksjeforvaltningen er valget av forvaltere. Spesielt finner vi at en større andel av kapitalen innen globale aksjer har vært investert i fond som har presteret relativt dårlig. Bortsett fra usikrede indeksfond har det vært mindre kapital investert hos de forvalterne som har gjort det best.

De to pensjonskassene vi her studerer har hatt mindre kapital hos globale aksjeforvaltere som har presteret svakere, selv om ingen av dem har klart å styre helt unna «taperfondene».

Avslutningsvis vil vi påpeke at informasjonen i årsrapportene naturlig nok er for tynt grunnlag for å trekke helt klare og tydelige konklusjoner over prestasjonene til de enkelte pensjonskassene. For enda mer presis informasjon er det nok hensiktsmessig å føre direkte dialog med pensjonskassene selv om hvordan de har valgt å innrette seg.

Andre offentlige pensjonskasser

I gruppen «andre offentlige pensjonskasser» finner vi 13 kasser med en samlet kapital på 106 milliarder kroner ved utgangen av 2024. De ti største representerte brorparten av kapitalen, med oppunder 103 milliarder kroner i balanseverdier.

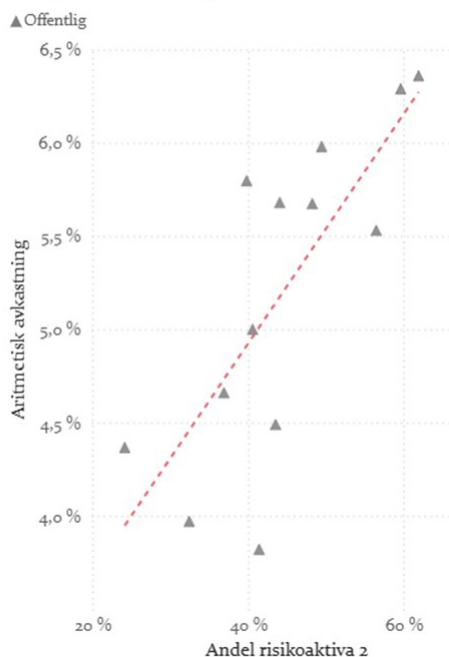
Pensjonskasse	Verdi
PKH	50 919 734 000
Pensjonsordningen for apotekvirksomhet	15 820 107 869
Norges Banks Pensjonskasse	7 677 537 000
BKK Pensjonskasse	6 820 782 000
Stanett SFs Pensjonskasse	4 927 202 000
Å Energi Pensjon	4 509 800 000
Skagerak Energi Pensjonskasse	4 348 100 000
Nortura Konsernpensjonskasse	3 799 772 000
Eidsiva Pensjonskasse	2 830 781 348
Haugaland Kraft Pensjonskasse	1 343 445 000
Totalt	102 997 261 217

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

Slik grafen nedenfor viser hadde syv av disse ordningene (aritmisk) avkastning over 5,5 prosent p.a. de siste ti år, mens de øvrige seks hadde avkastning mellom 3,8 og 5,0 prosent.

For de syv ordningene med høyere avkastning indikerer grafen at resultatene for en stor del er forklart av andelen «risikoaktiva 2». De to ordningene som topper her, er Skagerak Energi Pensjonskasse samt Å Energi Pensjon.

Verdijustert avkastning vs risikoaktiva 2

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

Private pensjonskasser

I antall er det flest private pensjonskasser, totalt 41 ordninger.

Da flere av disse er mindre ordninger og noen av dem er under avvikling, har vi valgt å kun ta med 24 i databasen. Samlet balanse for private kasser vi har inkludert er på 247 milliarder kroner, hvorav de ti største stod for 227 milliarder.

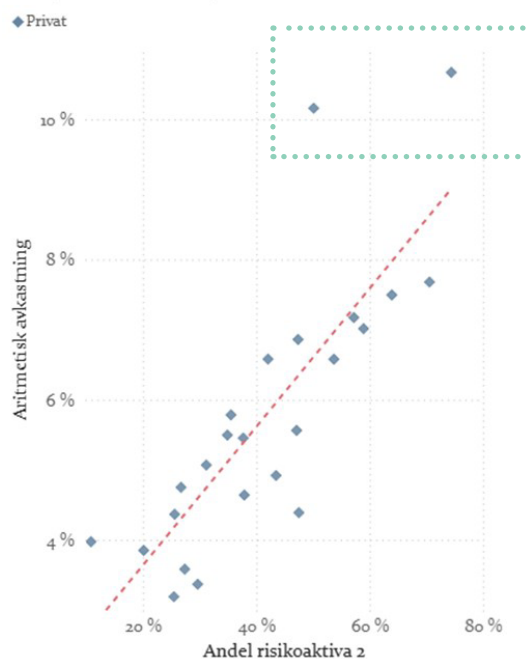
Pensjonskasse	Verdi
Equinor Pensjon	93 944 513 000
MP Pensjon	31 035 984 000
Norsk Hydros Pensjonskasse	27 319 468 441
Telenor Pensjonskasse	22 713 585 000
ConocoPhillips Norge Pensjonskasse	14 354 812 000
DNV Pensjonskasse	10 617 327 906
Skanska Norge Konsernpensjonskasse	7 597 914 324
A/S Norske Shells Pensjonskasse	6 729 317 000
Nordea Norge Pensjonskasse	6 493 466 000
Esso Pensjonskasse	5 761 529 040
Totalt	226 567 916 711

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at to private kasser er utelatt fordi de har mer preg av innskuddsordninger (Gjensidige og Hafslund), mens øvrige 15 private ordninger som er utelatt er mindre ordninger med samlet balanse omkring 6 milliarder kroner.

For de 24 private ordningene i databasen får vi følgende bilde for aritmetisk avkastning de siste ti år, sett opp mot andel risikoaktiva 2.

Verdijustert avkastning vs risikoaktiva 2

Kilde: Pareto Asset Management, pensjonskassenes årsrapporter

Grafen indikerer at avkastningen i stor grad er forklart av andelen allokeret til «risikoaktiva 2». De to private ordningene med best avkastning (grønn stiple bok) skiller seg imidlertid kraftig ut og fortjener å bli spesifikt kommentert. Dette dreier seg om MP Pensjon og Fondsfinans Pensjonskasse.

MP Pensjon

Vi begynner med MP Pensjon, en stor pensjonskasse med 31 milliarder i balanse ved utgangen av 2024. Merverdiene er dermed svært høye også målt i kroner. Hvilke særtrekk kan vi identifisere ved denne pensjonskassen?

MP Pensjon hadde 47 prosent «risikoaktiva 1» (noterte og unoterte aksjer) ved utgangen av 2024, men fire andre private ordninger har høyere aksjeandeler enn dette. I tillegg finner vi tre andre private ordninger med aksjeandel over 45 prosent. Altså er det ikke aksjeandelen som forklarer den solide meravkastningen til MP Pensjon. Eiendom utgjorde kun om lag tre prosent, så heller ikke det er en viktig forklaringsfaktor.

Ut fra våre observasjoner er det den relative avkastningen til MP Pensjon, både i aksje- og renteporteføljen, som har bidratt til de store avkastningsforskjellene. I aksjeporteføljen har MP klare avvik fra indeksforvaltning, og spesielt i det norske aksjeuniverset kan vi se at selskapsseleksjonen må ha bidratt betydelig.

Videre finner vi at MP Pensjon også må ha skapt betydelig meravkastning i renteforvaltningen. Ved utgangen av 2024 utgjorde renteporteføljen knappe 15,2 milliarder kroner. Av dette var 19 prosent investert i high yield-obligasjoner. Videre var 18 prosent investert i ansvarlige lån og en mindre andel i fonds-obligasjoner. På toppen av dette var 34 prosent investert i investment grade selskapsobligasjoner. Disse aktivaklassene,

som for MP Pensjon utgjorde over 70 prosent av renteforvaltningen, har andre pensjonskasser benyttet seg av i langt mindre grad.

MP Pensjon har bygget opp solid bufferkapital, og kan derfor tillate seg høyere risiko også i renteporteføljen. Vår vurdering er likevel at mer risikable renteinvesteringer er vel så kapitaleffektive som aksjeinvesteringer, og at andre ordninger med fordel kunne dreid forvaltningen mer i retning av det MP Pensjon har valgt å gjøre. Vi har også sett at en kommunal pensjonskasse som har gått mer i denne retningen (Arendal) har levert gode resultater.

Fondsfinans pensjonskasse

Til slutt kommenterer vi hvordan en langt mindre pensjonsordning som Fondsfinans pensjonskasse, med en balanse på 566 millioner kroner ved utgangen av 2024, også har klart å skape svært så imponerende resultater. Denne kassen har levert best i det samlede norske pensjonsuniverset over tiårsperioden vi har studert.

Fondsfinans pk har en aksjeandel på hele 74 prosent, utelukkende investert i egenproduserte fond, samt enkeltaksjer. Mens kassen har tjent godt på å holde en høy aksjeandel og så vidt vi registrerer uten valutasikring, har pensjonskassen også klar risikotagning i renteforvaltningen. Over 40 prosent av renteporteføljen (eksklusive utlån og fordringer) var investert i high

yield ved utgangen av 2024.

Oppsummering

Generelt har de aller fleste norske pensjonskasser levert konkurransedyktig avkastning over det siste tiåret. Det forklares i stor grad av evnen og viljen til å bære en høyere aksjeandel enn alternative ordninger.

Likevel mener vi at det er mer å hente ved å forvalte kapitalen mer kapitaleffektivt og ikke utelukkende orientere risikotagningen mot aksjer. Til tross for at vi har vært gjennom en svært god tiårsperiode for aksjer, ser vi at ordninger med større risikotagning innen blant annet renteforvaltningen, og/eller eiendom, har levert bedre.

Om vi skulle få noen år med svakere aksjeavkastning, er det sannsynlig at ordninger med mer diversifisert risikotagning, for eksempel innen renteforvaltningen, vil kunne gjøre det enda bedre relativt sett. Slik vi ser det har den høye aksjeavkastningen over det siste tiåret til dels maskert hvor avgjørende bidrag fra andre forvaltningsområder kan være på lengre sikt. Her kan det være store merverdier å hente, og kanskje spesielt i årene som kommer.

Månedsutvikling

Absolutte avkastningstall pr. 31.07.2025

	Absolutt avkastning				Absolutt risiko			
(Annualisert for perioder > 1 år)	Hiå.	3 år	5 år	Fra oppstart	St.avvik 5 år	St.avvik oppstart	Oppstart dato	SFDR
Pareto Likviditet C	3,2 %	5,4 %	3,5 %	3,4 %	0,8 %	0,7 %	27.09.1999	Art.8
Pareto Obligasjon C	4,0 %	6,7 %	4,3 %	4,3 %	1,2 %	1,6 %	11.11.2019	Art.8
Enter Klimatfokus Ränta D	1,9 %	4,6 %	2,8 %	2,2 %	1,4 %	2,3 %	14.12.2018	Art.9
Pareto Nordic Corporate Bond I NOK	5,1 %	9,1 %	7,1 %	5,4 %	2,7 %	7,0 %	15.05.2017	Art.8
Pareto ESG Global Corporate Bond I NOK	3,9 %	6,4 %	4,1 %	3,1 %	4,7 %	5,9 %	15.08.2016	Art.9
Pareto Aksje Norge I	12,7 %	11,9 %	17,8 %	12,6 %	15,4 %	18,5 %	06.09.2001	Art.8
Pareto Global I	-1,3 %	16,2 %	16,7 %	11,8 %	12,5 %	14,1 %	31.12.2007	Art.8

Inception for I-klassen er 2017-05-15. Bruker B-klasse tall fra oppstart, siden det er historikk fra 2015

Inception for I-klassen er 2021-09-23. Bruker D-klasse tall for 5 års historikk og fra oppstart, siden det er historikk fra 2015

Relative avkastningstall pr. 31.07.2025

	Relativ avkastning				Relativ risiko		
(Annualisert for perioder > 1 år)	Hiå	3 år	5 år	Fra oppstart	TE 5 år	TE oppstart	Indeks
Pareto Aksje Norge I	-2,6 %	1,5 %	3,9 %	3,0 %	5,7 %	8,4 %	OSEFX
Pareto Global I	-1,8 %	-2,1 %	0,0 %	0,2 %	5,4 %	6,0 %	NDDUWI

TE = Tracking Error. OSEFX = Oslo Børs Fondsindeks. NDDUWI = MSCI World Index (ikke valutasikret)

Fondskommentarer og nøkkelinformasjon

Fond		SFDR klassifisering	Månedssrapport	Nøkkel-informasjon	SFDR fondserklæring
Pareto Likviditet C	Investerer i rentebærende verdipapirer tilsvarende investment grade (minimum BBB-)	art. 8	Klikk her	Klikk her	
Pareto Obligasjon C	Renteforvaltning basert på fundamental analyse som investerer i verdipapirer med god kredittkvalitet	art. 8	Klikk her	Klikk her	
Pareto Klimatfokus Ränta D	Aktivt forvaltet rentefond som investerer i bærekraftige obligasjoner utstedt av selskaper med god kredittkvalitet	art. 9	Klikk her	Klikk her	Klikk her
Pareto Nordic Corporate Bond I NOK*	Konservativ nordisk high yield med kort rente- og kreditturasjon	art. 8	Klikk her	Klikk her	Klikk her
Pareto ESG Global Corporate Bond I NOK**	En pionér innen globale ESG high yield obligasjoner	art. 9	Klikk her	Klikk her	Klikk her
Pareto Aksje Norge I	Verdiinvestor i næringer der Norge har konkurransefortrinn	art. 8	Klikk her	Klikk her	Klikk her
Pareto Global I	Verdiinvestor i globale høykvalitetsselskaper med ledende ESG-profil	art. 8	Klikk her	Klikk her	Klikk her

Fagansvarlige pensjonskasser

Cato Edvardsen

+47 901 52 215

Alex Madsen

+47 932 08 107

Finn Øystein Bergh

Sjeføkonom og -strateg

Disclaimer | Viktig informasjon

- Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, fondets/porteføljens risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap.
- Eventuelle tegnings- og innløsningshonorarer er ikke tatt høyde for i den historiske avkastningen vist for våre fond, honorarene vil kunne påvirke avkastningen negativt.
- Med mindre annet er oppgitt har eksemplene ikke hensyntatt eventuell skatt som vil kunne påhvile produktet og/eller kunden. Den skattemessige virkningen avhenger av den enkelte kunders individuelle situasjon og kan komme til å endre seg.
- Forventninger om fremtidig avkastning kan ikke anvendes som en pålitelig indikator for fremtidig avkastning. Slike forventninger har ikke hensyntatt effekten av inflasjon og skatt, som vil slå negativt ut i reelle termer.
- Dette er markedsføring. Dette er ikke et kontraktsmessig bindende dokument. Vennligst se fondets prospekt og ikke baser investeringsbeslutningen kun på informasjonen i dette dokumentet.
- Fondenes nøkkelinformasjon, fullstendig prospekt og års- og halvårsrapporter er tilgjengelig på www.paretoam.com/fondsrapporter.
- Pareto Asset Management AS søker etter beste evne å sikre at all informasjon gitt i denne presentasjonen er korrekt, men tar forbehold om eventuelle feil og uttalelser. Uttalelsene i presentasjonen reflekterer Pareto Asset Management sitt syn på et gitt tidspunkt, og dette kan bli endret uten varsel. Denne presentasjonen skal ikke forstås som et tilbud eller en anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. Pareto Asset Management påtar seg intet ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes bruk eller forståelse av denne presentasjonen.
- Kilden er Pareto Asset Management AS med mindre annet er oppgitt.

paretoam.com

Oslo

Dronning Mauds gate 3

t: +47 22 87 87 00

e: post@paretoam.com

Stockholm

Regeringsgatan 48

t: +46 8 402 53 78

e: post@paretoam.com

Frankfurt

Gräfrasse 97

t: +49 69 333 98 35 20

e: post@paretoam.com

Zürich

Bahnhofstrasse 67

t: +41 78 220 93 13

e: post@paretoam.com